ક્રમાંક. ક - ૩/પરચ/૨૦૨૬/૧૦૦૧૯
જિલ્લા શિક્ષણાધિકારી કચેરી,
અનાવીલ ભવન સામે,કારેલીબાગ,
વડોદરા.
તા.૯/૯/૨૦૨૬

૨/- જાણ તથા અમલવારી કરવા સારું.

જિલ્લા શિક્ષણાધિકારી
વડોદરા

પ્રતિ,
આચાર્યશ્રી,
સરકારી, ગ્રાન્ટેડ તથા નોન ગ્રાન્ટેડ પ્રા.મા. અને ઉ.મા. શાળાઓ,(તમામ)
જિ. વડોદરા.

નકલ રવાના (જાણ તથા અમલવારી કરવા સારું.)

- શિ.નિ.શ્રી/મ.શિ.નિ.શ્રી, (તમામ) જિ. વડોદરા

(3)

PM POSHAN

કમિશનરશ્રી, પીએમ પોષણ યોજનાની કચેરી
ચોથો માળ, વિદ્યા સમીક્ષા કેન્દ્ર, સેકટર-૧૯,
ગુજરાત રાજય, ગાંધીનગર-૩૮૨૦૧૯
Email Id: commi-pmposhan@gujarat.gov.in, Office Contact No. 079-232-53450

ક્રમાંક: PMPS/LR/અમલ/ 3758-3829 /૨૦૨૬

08 SEP 2025

પ્રતિ,

જીલ્લા પુરવઠા અધિકારી, તમામ જિલ્લા/કોર્પોરેશન.
નાયબ કલેકટરશ્રી, મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન તમામ
જીલ્લા પ્રાથમિક શિક્ષણાધિકારીશ્રી, તમામ .

વિષય : "પોષણ માહ ઉજવણી" અંગે તાલીમ બાબત.

શ્રીમાન,

ઉપરોક્ત વિષય અન્વયે જણાવવાનું કે, આગામી તા.૦૯/૦૯/૨૦૨૬ થી તા.૦૮/૧૦/૨૦૨૬ સુધી પોષણ માહ ઉજવવાનો છે. જેના અનુસંધાને તા.૧૦/૦૯/૨૦૨૬ ના રોજ કમિશનરશ્રી પીએમ પોષણ યોજનાની કચેરી દ્વારા પોષણ માહની ઉજવણી અંગે ૩ નિષ્ણાતો દ્વારા જરૂરી જીવંત પ્રસારણ થકી કાર્યક્રમનુ આયોજન તા.૧૦/૦૯/૨૦૨૬ ના ગુરૂવાર બપોરે ૦૪:૦૦ થી ૦૫:૦૦ કલાક દરમ્યાન છે. જેમા આપના તાલુકાના સંચાલકો તથા તમામ શાળાના શિક્ષકશ્રીઓ આ લાઇવ ટેલીકાસ્ટ વધુમા વધુ નિહાળે, સુનિશ્ચિત કરવાનું રહેશે.

સદર કાર્યક્રમનું જીવંત પ્રસારણ Gujarat e-Class YouTube ચેનલ તેમજ BISAG ચેનલ નં. "વંદે ગુજરાત-૧" પર કરવામાં આવશે.

સંયુકત કમિશનર
પી એમ પોષણ યોજના
ગુ.રા., ગાંધીનગર

પરિપત્ર
9/9/26

જિ. શિ. અ. કચેરી, વડોદરા.
પત્રની નોંધણી નંબર ૪૦૬૩
તારીખ ૯/૯/૨૬
સહી
કચેરીની સહી

(4) રાષ્ટ્રીય પોષણ અભિયાન અંતર્ગત "રાષ્ટ્રીય પોષણ - માહ - ૨૦૨૬" તા. ૯/૯/૨૦૨૬ થી ૮/૧૦/૨૦૨૬ ઉજવણી બાબત

- પત્રકના (Mail) માં (5) Pdf પત્રક સામેલ છે.

8th Sept

રાષ્ટ્રીય પોષણ માસ-૨૦૨૬ ની વિભાવના

૯મો પોષણ માસ (સપ્ટેમ્બર-૨૦૨૬)

સર્વગ્રાહી થીમ: "અમારી આંગણવાડી અમારી જવાબદારી"

પૃષ્ઠભૂમિ:

કુપોષણ એ ભારતની સૌથી મહત્વપૂર્ણ જાહેર આરોગ્ય પડકારોમાંની એક છે, જે સમગ્ર જીવન ચક્રમાં મહિલાઓ અને બાળકોના સ્વાસ્થ્ય, વિકાસ, શિક્ષણ અને ઉત્પાદકતાને અસર કરે છે. સંકલિત પ્રતિભાવને મજબૂત બનાવવા માટે, ભારત સરકારે માર્ચ ૨૦૧૮ માં પોષણ અભિયાન શરૂ કર્યું હતું, જે વિકાસના કાર્યસૂચિના કેન્દ્રમાં પોષણને રાખીને બહુ-મંત્રાલય સાથે સંકલિત મિશન હતું. પોષણ અભિયાન હેઠળ, રાષ્ટ્રીય પોષણ માસ દર સપ્ટેમ્બરમાં સમુદાયોને એકત્ર કરવા અને સગર્ભા સ્ત્રીઓ, ધાત્રી માતાઓ, બાળકો, કિશોરીઓ અને તેમના પરિવારોમાં મુખ્ય પોષણ, આરોગ્ય અને સંભાળ રાખવાના વર્તનને મજબૂત બનાવવા માટે સમર્પિત પ્લેટફોર્મ તરીકે ઉજવવામાં આવે છે.

સતત ઉજવાતા પોષણ માસના અભિયાનો દરમિયાન, સમગ્ર દેશમાં પોષણ પરિણામો સુધારવા માટેના વ્યાપક પ્રયાસો સાથે, માતાના પોષણ, શિશુ અને નાના બાળકોને ખોરાક આપવા (IYCF) પદ્ધતિઓ, એનિમિયા નિવારણ, વૃદ્ધિ દેખરેખ અને સ્વચ્છતા અંગે જાગૃતિ અને સકારાત્મક વર્તણૂક પરિવર્તનને મજબૂત બનાવવામાં આવ્યું છે.

સાથે જ, આહારની ગુણવત્તામાં સુધારો એ રાષ્ટ્રીય પ્રાથમિકતા છે. જ્યારે ખાદ્ય સુરક્ષામાં સુધારો થયો છે, ત્યારે ઘણા ઘરોમાં ખોરાક અનાજથી પ્રભાવિત રહે છે, જેમાં અપૂરતી આહાર વિવિધતા અને પ્રોટીન-સમૃદ્ધ ખોરાક, ફળો અને શાકભાજીનો અપૂરતો વપરાશ છે. તેથી કુપોષણને નાથવા માટે કેલરી પર્યાપ્તતાથી આગળ વધીને પોષક તત્વોથી ભરપૂર, વૈવિધ્યસભર અને સ્થાનિક રીતે ઉપલબ્ધ ખોરાક તરફ આગળ વધવું જરૂરી છે. આંગણવાડી કેન્દ્ર પૂરક પોષણ કાર્યક્રમ (SNP) સ્ત્રીઓ અને નાના બાળકોમાં સ્વસ્થ આહારના નિદર્શન, સ્થાનિક પૌષ્ટિક ખોરાકને પ્રોત્સાહન આપવા અને હકારાત્મક આહાર પ્રથાઓને પ્રોત્સાહન આપવા માટે એક મહત્વપૂર્ણ પ્લેટફોર્મ પૂરું પાડે છે.

મિશન સક્ષમ આંગણવાડી અને પોષણ ૨.૦ હેઠળ સુધારેલા SNP માર્ગદર્શિકા પારદર્શકતા, જવાબદારી અને સમુદાય જોડાણ દ્વારા પોષણ સેવા વિતરણને મજબૂત બનાવવાની સમયસર તક રજૂ કરે છે. પ્રથમ વખત, માર્ગદર્શિકા પાત્ર લાભાર્થીઓ માટે ગરમ રાંધેલા ભોજન (HCM) ની વ્યાખ્યા રજૂ કરે છે, SNP મેનુ બોર્ડ પ્રદર્શિત કરવાનું ફરજિયાત કરે છે અને આંગણવાડી કેન્દ્રો (AWCs) પર પોષણ સેવાઓની સમુદાય દેખરેખને પ્રોત્સાહન આપવા માટે આંગણવાડી વ્યવસ્થાપન સમિતિઓ (AMCs) ની રચના કરે છે. આ સુધારા નાગરિકો માટે આંગણવાડી કેન્દ્રો દ્વારા આપવામાં આવતી પોષણ સેવાઓની ગુણવત્તા સાથે સક્રિય રીતે જોડાવા, દેખરેખ રાખવા અને સમર્થન આપવા માટે સક્ષમ વાતાવરણનું નિર્માણ કરે છે.

જીવનના પ્રથમ છ વર્ષ દરમિયાન પર્યાપ્ત પોષણ શ્રેષ્ઠ શારીરિક વિકાસ, મગજ વિકાસ અને શાળાની તૈયારી માટે મૂળભૂત જરૂરીયાત છે. પ્રતિભાવશીલ સંભાળ, ઉત્તેજન અને પ્રારંભિક શિક્ષણ સાથે, ગુણવત્તાયુક્ત પોષણ સેવાઓ બાળકોના વિકાસલક્ષી પરિણામોમાં નોંધપાત્ર સુધારો કરી શકે છે.

૯મો રાષ્ટ્રીય પોષણ મહિનો ૨૦૨૬, "અમારી આંગણવાડી અમારી જવાબદારી" ની મુખ્ય થીમ હેઠળ, પોષણ, સંભાળ અને બાળપણના વિકાસ માટે સમુદાયની આગેવાની હેઠળની કાર્યવાહીના કેન્દ્રમાં

જિ. શિ. અ. કચેરી, વડોદરા.
પત્રક ક્રમાંક નંબર.....
.....
...
કચેરીની સહી.....

આંગણવાડી કેન્દ્રોને મૂકવાનો પ્રયાસ કરે છે, જ્યારે પોષણ માટે સામૂહિક માલિકીપણા અને જવાબદારીને મજબૂત બનાવે છે. તે પાંચ પરસ્પર મજબૂત પ્રાથમિકતાઓમાં કેન્દ્રિત કરવાનો પ્રસ્તાવ છે: (૧) પર્યાપ્ત પ્રોટીન સેવન, વિવિધ ખાદ્ય જૂથો અને સ્થાનિક ખોરાક પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરીને આહાર વિવિધતાને પ્રોત્સાહન આપવું, (૨) મેનૂ રોટેશન દ્વારા SNP હેઠળ તાજા, વૈવિધ્યસભર HCM ને પ્રોત્સાહન આપવું, સ્વચ્છતા અને ગુણવત્તા ખાતરી કરવી, (૩) નવી રચાયેલ આંગણવાડી મેનેજમેન્ટ કમિટી-AMC (૨૩ જૂન ૨૦૨૬ ના રોજ જારી કરાયેલ માર્ગદર્શિકા) અને SNP મેનુ બોર્ડના ડિસ્પ્લે દ્વારા પોષણ માટે સમુદાયના માલિકીપણાને અને જવાબદારીને મજબૂત બનાવવી, (૪) પ્રારંભિક બાળપણ સંભાળ અને શિક્ષણ (ECCE) ના મૂળભૂત સ્તંભો તરીકે જ્ઞાનાત્મક વિકાસ અને પર્યાપ્ત પોષણને પ્રોત્સાહન આપવું, બાળક શું ખાય છે અને બાળક કેવી રીતે શીખે છે તે વચ્ચેના અવિભાજ્ય જોડાણને હાઇલાઇટ કરવું અને (૫) રાષ્ટ્રીય પોષણ માસ ૨૦૨૬ ભારતના ફ્લેગશીપ મેટરનિટી બેનીફીટ કાર્યક્રમ, પ્રધાનમંત્રી માતૃ વંદના યોજના (PMMVY) ના ૧૦ વર્ષની ઉજવણી પણ કરશે, જે માતાના પોષણને ટેકો આપવા, આરોગ્યપ્રદ વર્તણૂકોને પ્રોત્સાહન આપવા અને ગર્ભાવસ્થા દરમિયાન આવક સહાય પૂરી પાડવા માટે તેના યોગદાનને હાઇલાઇટ કરશે, જ્યારે સ્વસ્થ વિકાસ, જ્ઞાનાત્મક વિકાસ અને આજીવન સુખાકારી માટે જીવનના પ્રથમ ૧,૦૦૦ દિવસો દરમિયાન માતાના પોષણ અને સંભાળના મહત્વપૂર્ણ મહત્વને મજબૂત બનાવશે.

રાષ્ટ્રીય પોષણ માહ ૨૦૨૬ માટેની સૂચિત થીમ્સ

થીમ ૧: આહારની વિવિધતા અને પર્યાપ્ત પ્રોટીન

પોષક તત્વોની જરૂરિયાતો પૂરી કરવા, તંદુરસ્ત વૃધ્ધિ અને વિકાસ અને કુપોષણના તમામ સ્વરૂપોને રોકવા માટે, અનાજ અને મિલેટ (શ્રીઅન્ન), કઠોળ, ફળો અને શાકભાજી, બદામ અને બીજ તથા દૂધ અને દૂધના ઉત્પાદનોનો સમાવેશ કરતો વૈવિધ્યસભર આહાર જરૂરી છે. જીવનભરમાં, ખાસ કરીને પૂરક ખોરાકના સમયગાળા દરમિયાન, આહારની વિવિધતાને પ્રોત્સાહન આપવું એ પોષણ પરિણામો સુધારવા અને નાનપણથી જ સ્વસ્થ ખાવાની આદતોને પ્રોત્સાહન આપવા માટે પાયાની બાબત છે.

નીચે મુજબની પ્રવૃત્તિઓ સામેલ કરી શકાય છે -

સ્વસ્થ અને વૈવિધ્યસભર રેસીપી નિદર્શન: આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં સ્વાસ્થ્યપ્રદ અને વૈવિધ્યસભર વાનગીઓ, વિવિધ ખાદ્ય જૂથો, અનાજ અને મિલેટ, કઠોળ, શાકભાજી અને ફળો, બદામ અને બીજ, દૂધ અને દૂધના ઉત્પાદનો અને ઇંડામાંથી મેળવેલા સસ્તા, સ્થાનિક રીતે ઉપલબ્ધ ઘટકોનો ઉપયોગ કરીને કરવા.

પોષણ મેળા: ઇન્ટરેક્ટિવ ડિસ્પ્લે અને રમતો, વૃદ્ધિ માપન ખૂણાઓ, 'તમારા ફૂડ સ્ટોલને જાણો' અને દરેક વય જૂથ માટે સંતુલિત અને વૈવિધ્યસભર ભોજન બનાવવા પર સલાહ દ્વારા સ્થાનિક સંતુલિત પૌષ્ટિક ખોરાકનું પ્રદર્શન કરતા પોષણ મેળાઓનું આયોજન કરો.

'પ્રોટીન-ભરપૂર ખોરાક' ઝુંબેશ: પ્રોટીન-સમૃદ્ધ ખોરાક અંગે જાગૃતિ પ્રવૃત્તિઓનું આયોજન કરો. વનસ્પતિ અને પ્રાણી સ્ત્રોતોમાંથી કઠોળ, કઠોળ, બદામ અને બીજ, દૂધ અને દૂધના ઉત્પાદનો અને ઇંડા દૈનિક આહારમાં પ્રોટીન ઉમેરવાની વ્યવહારુ અને સસ્તા રસ્તાઓ દર્શાવે છે. પ્રોટીનથી ભરપૂર પ્લેટ સ્પર્ધાઓ પણ ઝુંબેશ મોડમાં યોજી શકાય છે.

પોષણ વાટિકાના ઉત્પાદનો અને સ્થાનિક ખોરાકનું પ્રદર્શન: પોષણ વાટિકાના ઉત્પાદનો અને સ્થાનિક રીતે ઉપલબ્ધ ઋતુજન્ય ખોરાકનું પ્રદર્શન કરો, ઘરગથ્થુ ભોજનમાં અને નાના બાળકો માટે પૂરક ખોરાકમાં તેના નિયમિત ઉપયોગને પ્રોત્સાહન આપો.

થીમ ૨: આંગણવાડી કેન્દ્રો પર તાજું ગરમ રાંધેલું ભોજન (HCM)

લાભાર્થીઓને સતત તાજું, વૈવિધ્યસભર અને પૌષ્ટિક ગરમ રાંધેલું ભોજન (HCM) મળે તે સુનિશ્ચિત કરવું એ SNP ની ગુણવત્તા, ઉપયોગ અને અસરકારકતામાં સુધારો કરવા માટેનું કેન્દ્ર છે, જે આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં નિયમિત હાજરીને પ્રોત્સાહન આપે છે. મિલેટ, કઠોળ અને મોસમી શાકભાજી સહિત સ્થાનિક રીતે ઉપલબ્ધ ઘટકોમાંથી બનાવેલા તાજા તૈયાર, આરોગ્યપ્રદ ભોજન પર ભાર મૂકવાથી, આહારની વિવિધતાના મહત્વને વધુ મજબૂત બનાવવામાં આવે છે અને ઘરગથ્થુ સ્તરે સ્વસ્થ ખાદ્ય પદ્ધતિઓ અપનાવવાને સમર્થન મળે છે. પોષણ માસ ૨૦૨૬ સાપ્તાહિક મેનૂ રોટેશન, સમુદાય ભાગીદારી અને મજબૂત ગુણવત્તા ખાતરી પદ્ધતિઓ દ્વારા HCM ની ગુણવત્તા અને સ્વીકાર્યતાને મજબૂત કરવાની તક પૂરી પાડે છે.

નીચે મુજબની પ્રવૃત્તિઓ સામેલ કરી શકાય છે -

સાપ્તાહિક મેનૂ રોટેશન: રાજ્યો/કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોએ આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં સાપ્તાહિક મેનુ રોટેશન કાર્યરત કરવા માટે પ્રોત્સાહિત કરવા જોઈએ, જેથી સ્થાનિક રીતે ઉપલબ્ધ ઘટકો, મિલેટ, કઠોળ અને મોસમી શાકભાજીનો ઉપયોગ કરીને અઠવાડિયાના દિવસોમાં વિવિધ ગરમ રાંધેલા ભોજન (HCM) મેનૂ સુનિશ્ચિત કરી શકાય.

ગરમ રાંધેલા ભોજન (HCM)નું નિદર્શનો: SNP માર્ગદર્શિકા અનુસાર તૈયાર કરાયેલા HCM ના જીવંત પ્રદર્શનો, યોગ્ય ઘટકો, સ્વચ્છતા તૈયારી પદ્ધતિઓ અને સંતુલિત ભોજન રચના પર પ્રકાશ પાડે છે.

સમુદાય ગરમ રાંધેલા ભોજન (HCM) ના ચાખવાના સત્રો: આંગણવાડી કેન્દ્રો પર માતાપિતા, પંચાયતો, SHG અને આંગણવાડી વ્યવસ્થાપન સમિતિઓની ભાગીદારી સાથે HCM ના સમુદાયિક ચાખવાના સત્રોનું આયોજન કરો.

થીમ ૩: સામુદાયિક માલિકી અને જવાબદારી

૨૩ જૂન ૨૦૨૬ ના રોજ બહાર પાડવામાં આવેલ મંત્રાલયની માર્ગદર્શિકા અનુસાર, આંગણવાડી વ્યવસ્થાપન સમિતિઓ (AMCs) ની તાજેતરની રચના, SNP માં સમુદાય માલિકી અને જવાબદારીને મજબૂત બનાવવાની સમયસર તક પૂરી પાડે છે. આંગણવાડી સુપરવાઇઝરની અધ્યક્ષતામાં, AMCs નો હેતુ સહભાગી દેખરેખને પ્રોત્સાહન આપવા, સમુદાયના જોડાણને મજબૂત બનાવવા અને આંગણવાડી કેન્દ્રમાં સેવા વિતરણની ગુણવત્તા અને અસરકારકતામાં સુધારો કરવાનો છે. પોષણ માસ ૨૦૨૬ માં જાગૃતિ ફેલાવવા, લાભાર્થીઓને એકત્ર કરવા અને પોષણ અને પ્રારંભિક બાળપણ સંભાળ સેવાઓની

દેખરેખમાં તેમની સક્રિય ભાગીદારીને પ્રોત્સાહિત કરીને આ સમિતિઓને કાર્યરત કરવા માટે એક મહત્વપૂર્ણ પ્લેટફોર્મ તરીકે સેવા આપી શકે છે.

આ પ્રયાસને પૂરક બની શકે તે માટે, આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં SNP મેનુ બોર્ડનો સાર્વત્રિક ડિસ્પ્લે અને ઉપયોગ લાભાર્થીના હકો અને દૈનિક મેનુ સમુદાય માટે દૃશ્યમાન બનાવીને પારદર્શકતા વધારી શકે છે. સાથે મળીને, AMC અને મેનુ બોર્ડ મુજબ મેનુ પાલન, ભોજનની ગુણવત્તા અને સેવાની નિયમિતતાનું નિરીક્ષણ કરવામાં સમુદાયની ભાગીદારીને વધુ પ્રોત્સાહન આપી શકે છે, જ્યારે પૂરક પોષણ, લાભાર્થીને મળવાપાત્ર લાભો અને પ્રતિભાવશીલ બાળ સંભાળ પ્રથાઓ પ્રત્યે જાગૃતિ વધારી શકે છે.

નીચે મુજબની પ્રવૃત્તિઓ સામેલ કરી શકાય છે -

આંગણવાડી વ્યવસ્થાપન સમિતિઓ (AMCs)નું સક્રિયકરણ: સમુદાયની ભાગીદારીનું નેતૃત્વ કરવા, પોષણ સેવા વિતરણની સમીક્ષા કરવા અને પોષણ માસની પ્રવૃત્તિઓને ટેકો આપવા માટે તમામ આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં AMCs ને સક્રિય કરો. વધુમાં, ખાતરી કરો કે પોષણ માસ દરમિયાન ઓછામાં ઓછી એક AMC મીટિંગ યોજવામાં આવે.

SNP મેનુ બોર્ડ ડિસ્પ્લે: રાજ્યો/કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશો ખાતરી કરે કે તેઓ બધા આંગણવાડી કેન્દ્રો પર SNP મેનુ બોર્ડ ડિસ્પ્લે કરે જેથી લાભાર્થીઓને દિવસવાર HCM/THR મેનુની જાગૃતિ વધે અને સેવા વિતરણની પારદર્શિતા અને સમુદાય દેખરેખ મજબૂત બને.

ભોજનની ગુણવત્તાનું સમુદાય નિરીક્ષણ: ભોજનની ગુણવત્તા, જથ્થો, મેનુ પાલન અને પૂરક પોષણ કાર્યક્રમના સમયાંતરે સામાજિક ઓડિટનું નિરીક્ષણ કરવા માટે AMC અને માતાઓની સમિતિઓને સામેલ કરો.

થીમ ૪: બાળપણના વિકાસ માટે પોષણ અને પ્રારંભિક ઉત્તેજન

મુખ્ય સચિવશ્રીઓની પરિષદના નિર્દેશ પ્રતિબિંબિત કરે છે કે, જ્ઞાનાત્મક વિકાસ અને પર્યાપ્ત પોષણ એ પ્રારંભિક બાળપણ સંભાળ અને શિક્ષણ (ECCE) માટે મૂળભૂત બાબત છે, આ થીમ બાળક શું ખાય છે અને બાળક કેવી રીતે શીખે છે તે વચ્ચેના અવિભાજ્ય જોડાણને હાઇલાઇટ કરે છે.

પ્રથમ ૧,૦૦૦ દિવસ દરમિયાન સારું પોષણ અને પ્રતિભાવશીલ સંભાળ શ્રેષ્ઠ મગજ વિકાસ માટે જરૂરી છે, જ્યારે આ મહત્વપૂર્ણ સમયગાળા દરમિયાન કુપોષણ જ્ઞાનાત્મક, શારીરિક અને સામાજિક-ભાવનાત્મક વિકાસ પર કાયમી અસરો કરી શકે છે. સુધારેલ હોમ વિઝિટ શેડ્યૂલર, 0-3 વર્ષની વયના બાળકો માટે ૩૪ વિકાસલક્ષી સીમાચિહ્નોના માળખાગત પેકેજ સાથે, આંગણવાડી કાર્યકરો (AWWs) માટે સંભાળ રાખનારના પરામર્શને મજબૂત બનાવવા અને પ્રારંભિક ઉત્તેજનને પ્રોત્સાહન આપવા માટે એક સાધન પૂરું પાડે છે.

નીચે મુજબની પ્રવૃત્તિઓ સામેલ કરી શકાય છે -

સુધારેલ હોમ વિઝિટ શેડ્યૂલર: પ્રથમ 1,000 દિવસ અને બાળપણ દરમિયાન સંકલિત કાઉન્સેલિંગ અને ફોલો-અપ સુધારવા માટે સુધારેલ હોમ વિઝિટ શેડ્યૂલરના અમલીકરણને વેગ આપો. નવચેતના અને

આધારશિલા અભ્યાસક્રમના અમલીકરણ દ્વારા ગુણવત્તાયુક્ત પ્રારંભિક બાળ સંભાળ અને શિક્ષણ (ECCE) ને પ્રોત્સાહન આપો, ઉંમરને અનુરૂપ શિક્ષણ, વિકાસ અને શાળા પૂર્વેની તૈયારીને પ્રોત્સાહન આપો.

વિકાસલક્ષી વિલંબ ધરાવતા બાળકોનું રેફરલ: ગ્રામ આરોગ્ય સ્વચ્છતા અને પોષણ દિવસ (VHSND) પર આરોગ્ય પ્રણાલીઓ અને રાષ્ટ્રીય બાળ સ્વાસ્થ્ય કાર્યક્રમ (RBSK) ટીમો સાથે વિકાસલક્ષી વિલંબ ધરાવતા બાળકોની ઓળખ અને રેફરલ અંગે જન જાગૃતિને પ્રોત્સાહન આપવું.

પ્રારંભિક ઉત્તેજન પર પોષણના મહત્વ વિશે જાગૃતિ: મહત્તમ મગજ વિકાસ અને જ્ઞાનાત્મક વિકાસ માટે પર્યાપ્ત પોષણ અને પ્રારંભિક બાળપણ ઉત્તેજન મહત્વ પર સામૂહિક જાગૃતિ અભિયાન.

થીમ ૫: પ્રધાનમંત્રી માતૃ વંદના યોજના (PMMVY): માતૃ સ્વાસ્થ્ય માટે રોકડ સહાય

પ્રધાનમંત્રી માતૃ વંદના યોજના (PMMVY) ભારતના મુખ્ય માતૃત્વ સહાય કાર્યક્રમ તરીકે ૧૦ વર્ષ પૂર્ણ કરે છે, જે માતાના પોષણને ટેકો આપે છે, આરોગ્યપ્રદ વર્તણૂકોને પ્રોત્સાહન આપે છે અને સગર્ભાવસ્થા દરમિયાન આવક સહાય પૂરી પાડે છે. પોષણ માસ ૨૦૨૬ તમામ પાત્ર લાભાર્થીઓમાં કવરેજ વિસ્તારવાની, લોકોમાં જાગૃતિને મજબૂત બનાવવાની અને માતા અને બાળ સ્વાસ્થ્યને આગળ વધારવામાં પ્રગતિના દાયકાની ઉજવણી કરવાની તક રજૂ કરે છે.

નીચે મુજબની પ્રવૃત્તિઓ સામેલ કરી શકાય છે -

૧૦૦% નોંધણી ઝુંબેશ: PMMVY હેઠળ તમામ પાત્ર સગર્ભા અને સ્તનપાન કરાવતી મહિલાઓને ઓળખવા અને નોંધણી કરવા માટે ખાસ નોંધણી ઝુંબેશ ચલાવો. પડતર કેસોની સમીક્ષા કરો અને ચકાસણી, મંજૂરીઓ અને ડાયરેક્ટ બેનિફિટ ટ્રાન્સફર (DBT) ઝડપી બનાવો. PMMVY ડેશબોર્ડ દ્વારા નિયમિત પ્રગતિ સમીક્ષાઓનું નિરીક્ષણ કરો.

નાગરિક જાગૃતિ અભિયાન: પીએમએમવીવાય માટેની પાત્રતા, લાભો, હપ્તાઓ અને અરજી પ્રક્રિયા અંગે જાગૃતિ અભિયાન ચલાવો. સામાજિક અને માસ મીડિયા દ્વારા લાભાર્થીઓના પ્રશંસાપત્રો અને સફળતાની વાર્તાઓનો પ્રચાર કરો.

પીએમએમવીવાય ટૂલકીટનો પ્રારંભ: રાજ્યો/કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશો દ્વારા ક્ષેત્રીય અમલીકરણ માટે પીએમએમવીવાય ટૂલકીટનું પ્રકાશન. રાજ્યો/કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોને પ્રાદેશિક ભાષાઓમાં ટૂલકીટ સામગ્રીનું પ્રચાર-પ્રસાર કરવા પ્રોત્સાહિત કરો.

રાષ્ટ્રીય પોષણ માસ ૨૦૨૬ નો શુભારંભ ૯ સપ્ટેમ્બર ૨૦૨૬ ના રોજ ઉત્તર પ્રદેશના વારાણસી સ્થિત રુદ્રાક્ષ કન્વેન્શન સેન્ટર ખાતેથી યોજવાનું આયોજન છે, જેમાં માનનીય કેન્દ્રીય મહિલા અને બાળ વિકાસ મંત્રી શ્રીમતી અન્નપૂર્ણા દેવી, માનનીય મહિલા અને બાળ વિકાસ રાજ્ય મંત્રી શ્રીમતી સાવિત્રી ઠાકુર, ભારત સરકાર અને રાજ્યો/કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોના વરિષ્ઠ મહાનુભાવો, વિકાસના સહભાગીઓ, ફ્રન્ટલાઈન કાર્યકર્તાઓ અને લાભાર્થીઓ ઉપસ્થિત રહેશે.